

Notat

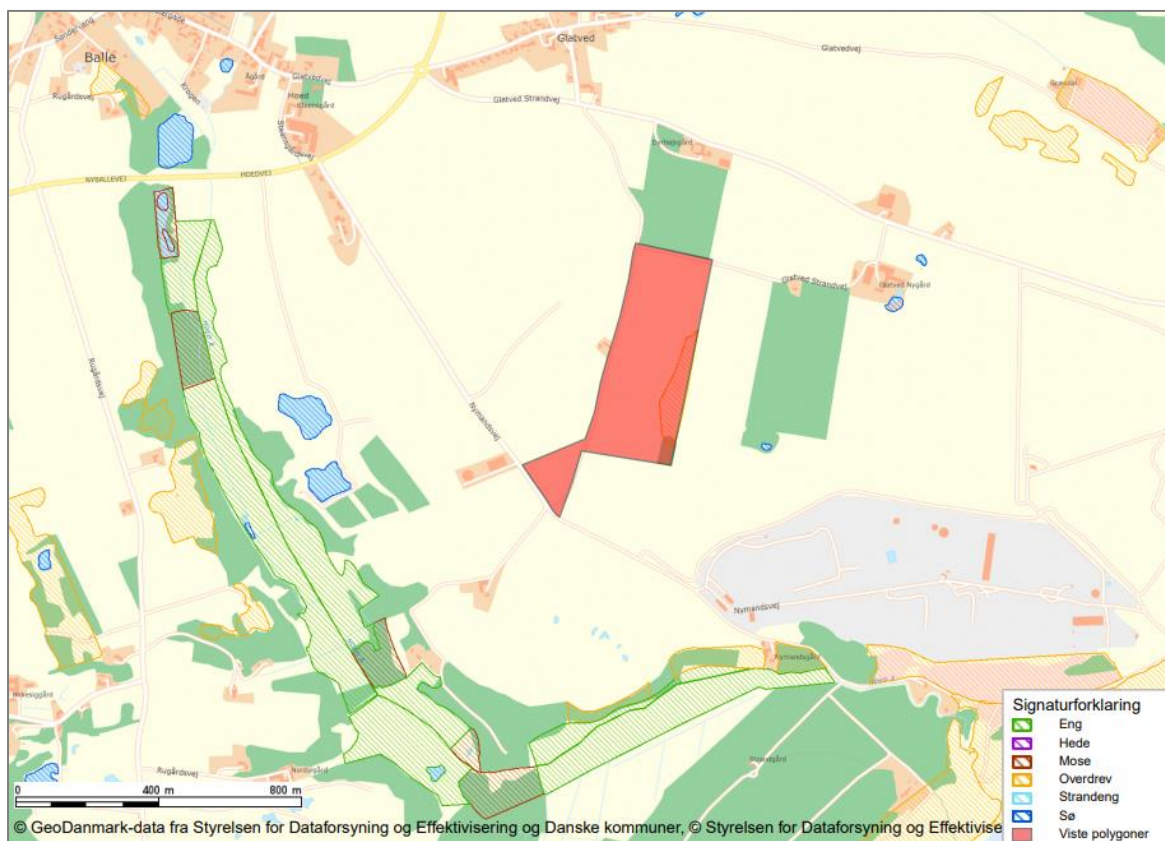
Afdeling: Byg og Miljø
 Dato: 2. november 2021
 Reference: Malene Krogh Sell
 Tlf.: 8959 1180
 E-mail: malks@norddjurs.dk
 Journalnr.: 21/13435

Notat vedrørende naturforhold ved ny råstofgravning ved Glatved

I forbindelse med ansøgning om ny råstofgravning på matrikel nr. 2h, Glatved By, Hoed og 3l Hoed By, Hoed skal Norddjurs Kommune blandt andet forholde sig til:

1. områder omfattet af naturbeskyttelseslovens¹ (NBL) § 3
2. bilag IV-arter (arter omfattet af habitatdirektivets² bilag IV)
3. Desuden tager notatet stilling til en respektafstand mellem graveområde og § 3-beskyttede overdrev.

I forhold til NBL § 3, så er det matriklen 2h Glatved By, Hoed, der er vurderet, da en luftfotogennemgang af området viser, at det kun er hér, der er beskyttet natur. Matriklen ligger i landskabet sydøst for Balle, og nordvest for RenoDjurs' ejendom, se Figur 1.

Figur 1. Placeringen af matrikel nr. 2h Glatved By, Hoed i landskabet sydøst for Balle.

¹ Lov om naturbeskyttelse, BEK nr. 240 af 13. marts 2019

² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

1. Naturbeskyttelseslovens § 3

Overdrevet L440-01-ov er foreløbigt registreret beskyttet natur i 1995 af Århus Amt, men er ikke tidligere besigtiget af en natur-myndighed.

Norddjurs Kommune har besigtiget naturområdet L440-01-ov den 1. oktober 2021. Ved besigtigelsen kan den tidligere graveaktivitet erkendes ved, at den sydlige del fremstår som en sænkning i terræn, og den nordlige del som efterladt materiale (grus og sten), se Figur 4.

Området er omkranset af vedplanter og selve området indeholder ligeledes flere vedplanter, herunder *almindelig røn*, *slåen*, *æble*, *syren*, *rød-el*, *ahorn*, *ask*, *almindelig hyld*, *vinter-eg* og *engriflet hvidtjørn*.

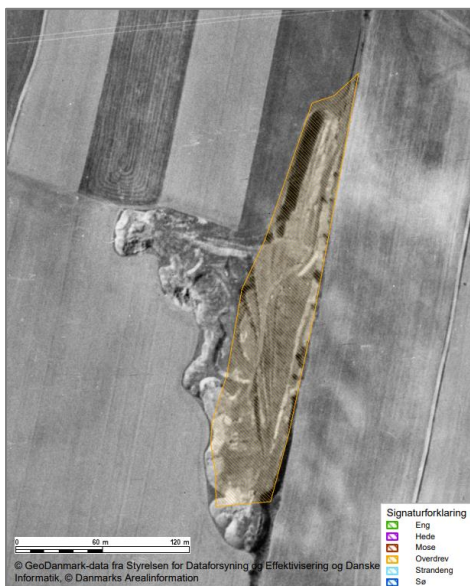
Området fremstår som kalkoverdrev med karakteristiske artsfund som *knoldet mjødurt*. Desuden er der fundet 17 én-stjernearter³, foruden de nævnte, så fandtes *blåhat*, *frytle sp.*, *almindelig gyldenris*, *håret høgeurt*, *smalbladet høgeurt*, *liden klokke*, *bugtet kløver*, *mark-krageklo*, *almindelig pimpinelle*, *rund-bælg*, *gul snerre*, *muse-vikke* og *læge-ærenpris*.

Hele besigtigelsen kan ses af Naturdata: <https://naturereport.miljoportal.dk/911376>

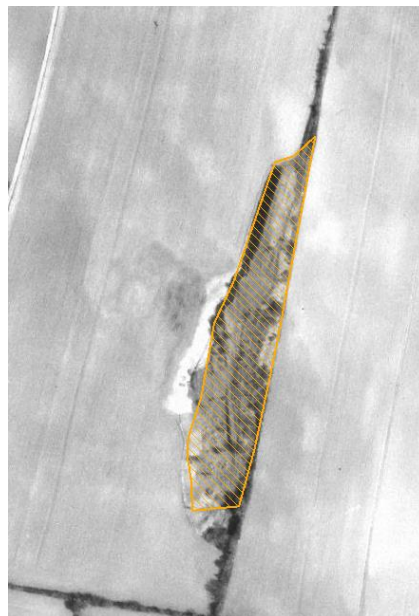
Særligt i den sydlige, lave del af arealet, er randbevoksningen påvirket af den tilstødende landbrugsdrift, herunder næringsstofberigelse fra landbrugsarealet. Her er floraen mere næringskrævende end længere inde på arealet og i den nordlige del af arealet.

Norddelen fremstår som opbygget af efterladt opgravet materiale (sten og grus), og har en vestvendt skråning, hvor bevoksningen er sparsom på grund af tørkeresistens og såkaldt "nøjsomhedsart", der kan leve på lave mængder næringsstof. Disse områder fremstår derfor mere naturtype-typisk for overdrev end randområderne.

Luftfotogennemgang fra området viser, at der har været råstofgravning i området i perioden før 1956. Siden er området vokset til som natur. På et tidspunkt mellem 1979 og 1988 er området blevet reduceret til omtrent sin nuværende udformning, se Figur 2 og Figur 3.

Figur 2. Luftfoto fra 1979. Orange markering er afgræsningen af § 3-området, som det fremstår i dag.

Figur 3. Luftfoto fra 1988. Orange markering er afgræsningen af § 3-området, som det fremstår i dag.

³ Én-stjerneart er positive arter for naturtypen, der er moderat følsomme overfor negative påvirkninger af naturtypen. Alle plantearter er tildelt artsscore efter deres følsomhed overfor påvirkninger, der forringer naturtilstanden.

Som følge af luftfotogennemgang og besigtigelse af området, har kommunen justeret afgrænsningen af overdrevet, så den følger den nuværende afgrænsning i landskabet, se Figur 5. Justeringen er foretaget den 28.10.2021, og fremgår af Danmarks ArealInformation (DAI). Videre planlægning af gravearbejde, re-spektafstand etc. skal foretages ud fra denne nye afgrænsning.

Kommunen vurderede også skovområdet syd for det registrerede overdrev, dels med henblik på § 3-registrering, og dels med henblik på levesteder for flagermus (bilag IV-arter).

Området består primært af yngre træer (20+ år), der står så tæt, at området fremstår som egentlig skov-areal, og ikke beskyttet overdrev. Afgrænsningen mod syd er derfor som på Figur 5.

I forhold til den ansøgte aktivitet med råstofudgravning i umiddelbar nærhed til det udpegede beskyttede overdrev vurderer Norddjurs Kommune, at aktiviteten ikke vil påvirke naturområdet negativt. Overdrevet er en tør naturtype, og en evt. sænkning af vandstanden i området vil derfor blot fremme de mere tørketolerante arter på overdrevet. Ligeledes vil ophøret af landbrugsdrift i umiddelbar nærhed til overdrevet dels reducere den direkte påvirkning af næringsstofberigelse af landbrugsområdet og naturområdets kanter ved udbringning af gødning på landbrugsarealet, og dels reducere det nære atmosfæriske kvælstofbidrag fra udbringningen til naturområdet.

Graveaktiviteten vil forårsage større mængder støv i luften. Afhængigt af vindforhold og nedbør vil støvet lægge sig nær eller fjernt fra graveområdet. Norddjurs Kommune vurderer, at mængden af støv afsat på det beskyttede overdrev ikke vil påvirke planterne betydeligt, og at vind- og nedbørsforhold bidrager hertil.

I forhold til andre naturtyper ligger dette overdrev let isoleret med råstofindvinding samt skov- og landbrugsdrift i den umiddelbare nærhed, se Figur 6. Der er dog flere mindre tørre naturområder i god og høj naturtilstand i en afstand af 600-1.300 meter, hvorefter der kan ske en udveksling af arter. Overdrevet har derfor i dag en funktion af "trædested" for artsudveksling områderne imellem. Et af Danmarks største hotspots for arter tilknyttet tør natur ligger således i tidligere graveområde ca. 900 meter sydøst for overdrevet. Norddjurs Kommune har udlagt alle råstofområder samt råstof-interesseområder som *mulige naturområder* i den kommende Kommuneplan 2021. Ligeledes har Syddjurs Kommune udpeget områderne omkring råstofområderne som *mulige naturområder* i den seneste Kommuneplan 2021, se Figur 7. Derfor anbefaler Norddjurs Kommune, at det ansøgte graveområde efterbehandles mod natur. Derved vil denne fragmentering af tørre naturområder mindske betydeligt i fremtiden, og den lokale eksisterende natur af god og høj naturkvalitet kan styrkes.

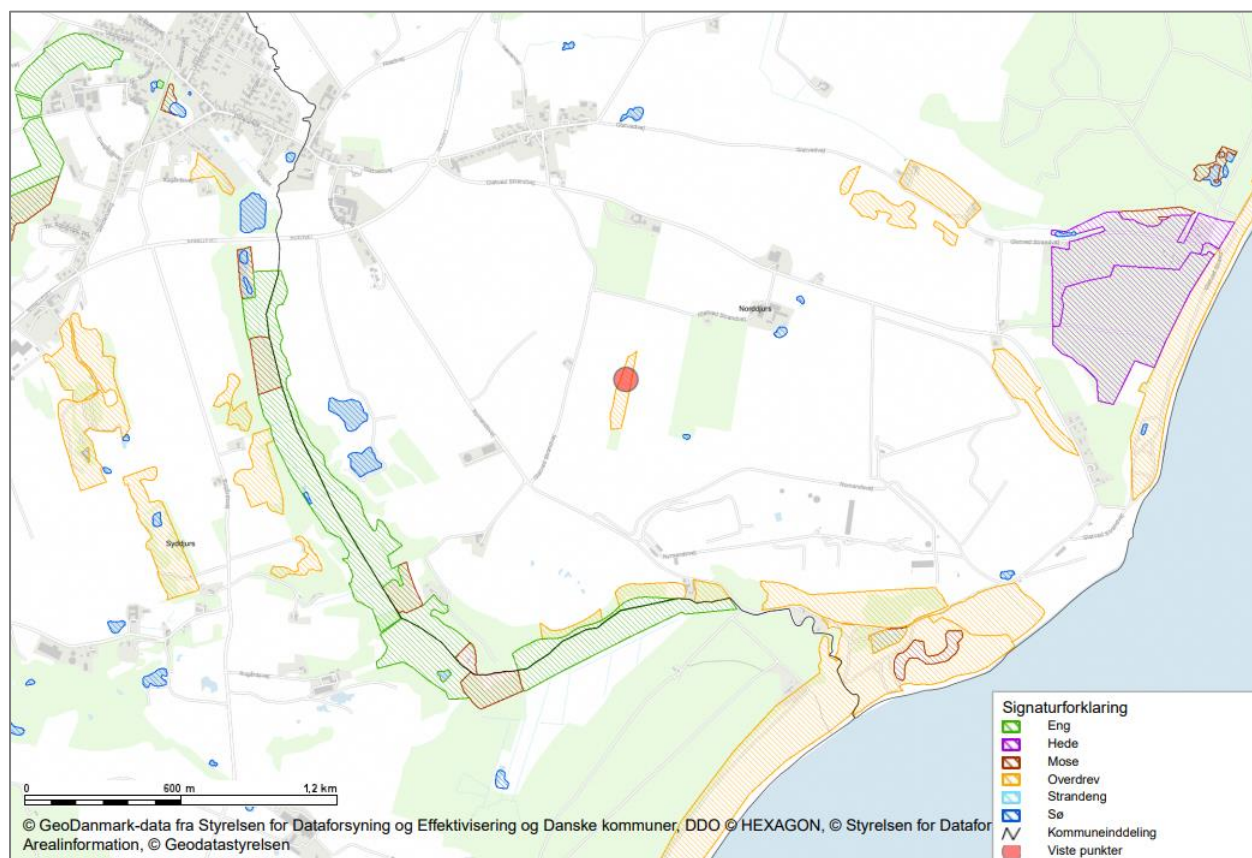
Samlet set vurderer Norddjurs Kommunes Naturteam derfor, at graveaktiviteten på matkel 2h Glatved By, Hoed ikke kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen lægger vægt på, at der ikke sker en betydelig negativ påvirkning fra aktiviteten på overdrevet, direkte eller indirekte. Desuden vurderer Naturteamet, at en længere periode uden landbrugsdrift så nær overdrevet, som det er tilfældet i dag, vil være positivt for naturområdet. Kommunen bemærker vigtigheden af overdrevet som trædested i et i forvejen særdeles høj-kvalitets naturområde.

Figur 4. Skygge kort af området. Den sydlige del ses som nogenlunde jævnt, men nede i terræn. Den nordlige del ligger over niveau for det omkringliggende terræn.

Figur 5. Skraveret området viser den opdaterede § 3-registrering, som den fremgår i DAL pr. 28.10.2021. Fed orange streg er områdets tidligere, ubesigtigede registrering pr. 19.10.1995.

Figur 6. Overdrevet (rød prik) indgår i en mosaik af tørre naturtyper i området ved Balle og Glatved, om end det ligger let isoleret/fragmenteret. Tørre naturtyper er overdrev (orange) og hede (pink).

Figur 7. Overdrevet (rød prik) og det ansøgte råstofgraveområde indgår i en mosaik af meget værdifuld natur, der er kommuneplanlagt som "muligt naturområde". Der vises både Kommuneplan - vedtaget og Kommuneplan - forslag for temaet, da Syddjurs Kommunes vedtagelse af kommuneplan er slået igennem i plandata.dk, og Norddjurs Kommunes vedtagelse af kommuneplan pr. dato fortsat slår igennem som forslag.

2. Bilag IV-arter

Af Habitatbekendtgørelsen⁴ fremgår det, at der ikke må gives tilladelse, dispensation eller godkendelse til projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (bilag IV-arter).

Mark-firben

I en afstand af 500-1.400 meter, henholdsvis vest og øst for overdrevet, har både Norddjurs Kommune og Miljøstyrelsen registreret mark-firben inden for perioden 2008-2021. Arten er ikke metodisk eftersøgt af kommunen, så det er sandsynligt, der er flere individer i området.

Markfirben findes på åbne, varme, solrige lokaliteter som for eksempel heder. Arten er vekselvarm og derfor afhængig af åbne, soleksponerede områder, hvor den kan varmes op, og hvor temperaturen i jorden bliver tilstrækkelig høj, til at dens æg kan udruges. Den kræver dog også dækning i form af tuet vegetation, dværgbuske eller spredte småbuske som f. eks. slåen. Markfirben lever fortrinsvis af smådyr som insekter og spindlere. Mange af disse fødekilder er ligeledes afhængige af en åben, lav vegetation. Markfirben foretrækker således en mosaik af høj og lav vegetation.

Overdrevs-området vurderes at være potentielt leve- og ynglested for mark-firben, da der er flere vegetationsfrie, soleksponerede områder. Desuden består området af større materiale, hvori arten relativt enkelt kan etablere huler.

Flagermus

Alle arter af flagermus er bilag IV-arter.

⁴ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter, Habitatbekendtgørelsen BEK nr. 1595 af 6. december 2018.

Norddjurs Kommune har ikke eftersøgt arter af flagermus i området, men ved besigtigelsen blev områdets muligheder for tilstedeværelse af arter af flagermus vurderet. Der er primært være tale om sommer-dag-rastepladser i hulheder i gamle træer.

Skovområdet syd for overdrevet vurderes ikke at være af stor betydning for flagermus, områdets træer er for unge/små/uden betydelige hulheder.

Selve overdrevet kan indeholde enkelte velegnede træer. Læhegnet der afgrænser matrikel nr. 2h Glatved By, Hoed mod syd har flere større, ældre træer med sprækker og hulheder, hvor trærastende flagermus vil kunne tage ophold om dagen.

De øvrige læhegn er ikke eftersøgte.

3. Respektafstand mellem graveområde og beskyttet natur

Ansøger har ansøgt om en respektafstand til naturområdet på 15 meter. Norddjurs Kommune vurderer, at 15 meter er en acceptabel afstand for at sikre, at naturområdet ikke påvirkes unødigt af f.eks. jordskred i forbindelse med gravearbejde. Norddjurs Kommune vurderer, at en eventuel anvendelse af den gravefri zone til depot ikke vil påvirke naturområdet.

Såfremt denne gravefri zone skal anvendes til depot, så anbefaler Norddjurs Kommune dog, at der indføres en zone i en afstand på 3 meter fra overdrevets udstrækning, hvor der ikke kan lægges jorddepoter eller sker anden aktivitet.

Vær opmærksom på, at udstrækningen er opdateret pr. 28.10.2021, og fremgår af DAL pr. dato, se Figur 8.

Figur 8. Overdrevet og 15 meter-respektafstand hertil.

 Malene Krogh Sell
 Biolog, Norddjurs Kommune